

Грантово споразумение №: 101076765

Документ D5.4

ЛАЙФ-БЕКОН

“Как да” Технически доклад за учредяване и развитие на
офис за техническа помощ за подпомагане на
създаването на енергийни общности от публични власти
Фокус върху България, Дания и Испания

Автор: Алианс за климата

Tampere University
of Applied Sciences

CLIMATE
ALLIANCE

DIPUTACIÓN
DE ÁVILA

WEglobal

Co-funded by
the European Union

Информационна таблица към документа

Данни за проекта			
Акроним на проекта	Лайф-БЕКОН		
Име на проекта	Насърчаване на масовото внедряване на енергийни общности чрез предоставяне на инструменти на местните власти, включващи изчерпателен наръчник за техническа помощ, интегрирани услуги и изграждане на капацитет		
Грантово споразумение n.	101076765		
Topic identifier	LIFE-2021-CET-ENERCOM		
Продължителност на проекта	42 месеца		
Координатор	R2M Solution SL		
Страница на документа			
Документ No.	D5.4		
Заглавие на документа	“Как да” Технически доклад за учредяване и развитие на офис за офис за техническа помощ за подпомагане на създаването на енергийни общности от публични власти. Фокус върху България, Дания и Испания		
Описание	Цялостна пътна карта за местните и регионалните власти, агенциите по климата и енергетиката за проектиране и управление на механизми за подкрепа чрез създаването на специални офиси за техническа помощ (ОТП) за насърчаване или разширяване на споделянето на енергия чрез развитието на енергийни общности.		
WP No.	5		
Отговорен партньор	Алианс за климата		
Вид	R		
Разпространение	PU		
Дата на създаване	31/01/2026	Дата на подаване	28/04/2026

Версия	Дата	Автори	Организация	Коментари
v1	15/04/2026	E. Bazing, A. Carosi	CA	Първа чернова
v2	21/04/2026	Iván Aranda, Pablo Imaz, Asier Larretxea, Marta I. De Los Rios White, Eik Buhl Petterson, Luisa Fernanda Martín Vazquez, Cristobal Vila, Diana Paunova	R2M, WEG, ENoLL, KK, DAV, SOF	Първи завършен вариант
v3	22/04/2026	Asier Larretxea, Eik Buhl Petterson	WEG, KK	Прегледан вариант с

				коментари
v4	23/04/2026	E. Bazing, A. Carosi	CA	Финален вариант за подаване

Забележка

Съфинансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или CINEA. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Съдържание

List of acronyms	4
Executive Summary	5
1. A few words on LIFE-BECKON	6
2. Introduction	7
2.1 Who is this paper for?	7
2.2 Definition of supporting mechanisms for energy communities	7
2.3 Context	7
3. How to establish a Technical Assistance Office (TAO)	8
3.1 Definition of goals, services and activities	9
3.2 Financing the TAO	12
3.3 Designation of dedicated team	16
3.4 Continuous capacity building	18
3.5 Stakeholders involvement	21
3.6 Effective communication	25
3.7 Provide support	27

Списък на съкращенията

Име на проекта

ЛАЙФ-БЕКОН - Насърчаване на масовото внедряване на енергийни общности чрез предоставяне на инструменти на местните власти, включващи изчерпателен наръчник за техническа помощ, интегрирани услуги и изграждане на капацитет

Партньори по проекта

R2M	R2M Solution SL (Координатор)
CA	Climate Alliance European Secretariat
ENoLL	European Network of Living Labs
WEG	WEglobal
KK	City of Copenhagen
SOF	Sofia Energy Agency (SOFENA)
DAV	Diputación de Ávila
TAMK	Tampere University of Applied Sciences

Често срещани съкращения

APEA	Областна енергийна агенция Авила
БГ	България
ГЕО(и)	Гражданска енергийна общност/и
DK	Дания
ЕО(и)	Енергийни общности
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ES	Испания
OSS	Обслужване на едно гише (OSS)
PV	Фотоволтаици
ВЕ	Възобновяема енергия
ВЕО(и)	Общност/и за възобновяема енергия
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ТП	Техническа помощ
ОТП(и)	Офис/и за техническа помощ

Резюме

Енергийните общности (ЕО) трансформират енергийния пейзаж, като овластяват гражданите, местния бизнес и публичните институции колективно да произвеждат, управляват и консумират възобновяема енергия. Тази промяна в парадигмата подкрепя децентрализацията на енергийните системи, повишава устойчивостта и управлението на енергията. Публичните власти са в уникална позиция да катализират този преход, като създадат регулаторни рамки, внедрят инструменти, предоставят техническа подкрепа и насърчават гражданската ангажираност.

Това ръководство предлага подробна пътна карта за местните и регионални власти, както и за агенциите по климата и енергетиката, да проектират и управляват **механизми за подкрепа чрез създаването на специализирани офиси за техническа помощ (ОТПи)** за насърчаване или разширяване на споделянето на енергия чрез развитието на енергийни общности. Въз основа на пилотните проекти LIFE-BECKON, политическата рамка на ЕС и националните политически рамки, този документ очертава процес по насочване учредяване и успешно управление на ОТПи на регионално и местно ниво.

Процесът на създаване и управление на ОТП изисква адаптиране към местния контекст и развиващите се политически пейзажи. Необходими са няколко компонента и стъпки, за да се създаде и управлява правилно един успешен и въздействащ ОТП.

На първо място, определянето на целите, услугите и дейностите, които ще бъдат предоставяни, заедно със солидна стратегия за поддържане и финансиране на ОТП (Офис за техническа помощ), както и определянето на специализиран екип, способен да управлява правилно този офис. Екипът и целевите групи трябва непрекъснато да бъдат информирани за новостите в развитието на темите за енергийната общност, чрез дейности по изграждане на капацитет. Участието на заинтересованите страни и ефективната комуникация също са ключови компоненти. След като гореспоменатите условия бъдат изпълнени, ОТП е готов да започне да функционира и да предоставя подкрепа на заинтересованите от създаването на енергийни общности страни.

За всяка стъпка от създаването и управлението на ОТП е предоставен общ преглед, включително практически примери и специфични за страната раздели за България, Дания и Испания. Изображението по-долу обобщава основните компоненти и стъпки, предложени за създаване и управление на ОТП.

Фигура: Основни компоненти и стъпки, предложени за учредяване и управление на офис за техническа помощ (ОТП) за насърчаване или разширяване на споделянето на енергия чрез създаване и развитие на енергийни общности.

1. Накратко за проект ЛАЙФ-БЕКОН

Проект Лайф-Бекон - [LIFE-BECKON project](#) (Ноември 2022, Април 2026) е финансиран от Европейската комисия, чрез програма Лайф, която е един от финансовите инструменти на ЕС за действия в областта на околната среда и климата. Принадлежи към програмата на Лайф за Преход към чиста енергия.

Лайф-Бекон стимулира и насърчава разгръщането на механизми за енергийни общности в цяла Европа чрез разработване и предоставяне на всеобхватни механизми за подкрепа на публичните органи, заинтересовани страни и местните групи за действие, за да ги подготви по-добре и да ги улесни при създаването на енергийни общности.

Фигура: Партньори в проект Лайф-Бекон

Лайф-Бекон предоставя на публичните власти следните услуги за подкрепа, тествани и валидирани в три демонстрационни общности както следва: **Копенхаген (Дания), София (България) и провинция Авила (Испания):**

- ✓ Наръчник за техническа помощ, който ще предостави знания и учебни материали на офисите за техническа помощ на публичните органи и съответните заинтересовани страни, обхващащи всички стъпки за развитието на енергийни общности (иницииране, проектиране, внедряване, експлоатация).
- ✓ Програма за изграждане на капацитет, разработена чрез подхода „Обучение на обучители“.
- ✓ Интегрирана уеб платформа за обслужване на едно гише (OSS), дигитална платформа, предназначена да свързва граждани, общини и доставчици в подкрепа на създаването и растежа на местни енергийни общности. Ключовите функции включват (i) информация и насоки за това как да се сформира или да се присъедини към енергийна общност; (ii) споделяне на знания чрез обучителни ресурси и дискусии в общността; (iii) финансиране и финансови възможности за проекти за възобновяема енергия и енергийна ефективност; (iv) намиране на партньори между доставчици и експерти за свързване на търсенето и доставчиците на услуги.

Освен трите демонстрационни общности, Лайф-Бекон ангажира **общност от 21 репликатора**¹ – съставени главно от общини, градове, енергийни агенции и съответните участници – които получават помощ за изграждане на капацитет и техническа помощ за прилагане на подхода, знанията и инструментите на проекта Лайф-Бекон на местно ниво.

¹ Report describing the support package offered to the LIFE-BECKON Community of Replicators and the development of the supporting mechanisms in their areas
https://www.climatealliance.org/wp-content/uploads/2025/07/D5.3_Report_replicators_activities.pdf.

2. Въведение

2.1 За кого е предназначен този документ?

Този документ е насочен към организации, желаещи да създадат механизми за подкрепа или разширяване на споделянето на енергия чрез развитието на енергийни общности.

2.2 Определение на механизмите за подкрепа на енергийни общности

За целите на този документ, механизъм за подкрепа на енергийните общности се определя като **Офис за техническа помощ (ОТП), вграден в регионални или местни организации, който предоставя набор от услуги, за да се даде възможност за създаването и функционирането на енергийни общности**, като помага за преодоляване на бариерите в целия процес на създаване и изпълнение на енергийната общност и/или проекта за споделяне на енергия.

2.3 Контекст

След създаването на определенията на ЕС за общности за възобновяема енергия (ВЕОи) и граждански енергийни общности (ГЕОи), националните правителства работят по транспонирането на директивите на ЕС и въвеждането на рамки, благоприятстващи енергийните общности. Офисите за техническа помощ, предоставящи административна и техническа помощ за изграждане на капацитет и/или финансова помощ на енергийните общности в този контекст, се очертаха като ефективен начин

за подкрепа на създаването и развитието на проекти за енергийни общности.

Създаването на механизми за предоставяне на технически, административни и финансови съвети и помощ относно енергийната ефективност също е задължение съгласно член 22 (3) (a) от преработената Директива за енергийна ефективност ([recast Energy Efficiency Directive](#)).

3. Как се създава офис за техническа помощ (ОТП)

Създаването на благоприятни екосистеми за енергийни общности изисква не само регулаторни рамки, но и оперативни структури, способни да подкрепят местните участници в сложни процеси на развитие. Офисите за техническа помощ отговарят на тази нужда, като действат като посредници между политиката, пазарите и гражданите. Тяхната роля се простира отвъд консултативните функции, обхващайки улесняване, координация и дългосрочна подкрепа на проекти.

Пътят към създаването на ОТП не е линеен, а итеративен, изискващ адаптиране към местния контекст, институционалния капацитет и развиващия се политически пейзаж. Необходими са няколко компонента и стъпки, за да се създаде и управлява правилно един успешен офис за техническа помощ. На първо място, е необходимо да се определят целите, услугите и дейностите, които ще се предоставят, заедно със солидна стратегия за поддържане и финансиране на ТАО, както и да се определи специален екип, способен да управлява ОТП правилно. Екипът и целевите групи трябва непрекъснато да бъдат информирани за новостите по теми, свързани с енергийните общности, чрез дейности за изграждане на капацитет. Участието на заинтересованите страни и ефективната комуникация също са ключови компоненти. След като всичко по-горе е добре изпълнено, ОТП е готов да започне да функционира и да предоставя подкрепа на тези, които се интересуват от създаването на енергийни общности.

Фигурата по-долу обобщава основните компоненти и стъпки, предложени за създаване и управление на ОТП.

Фигура: Основни компоненти и стъпки, предложени за създаване и управление на Офис за техническа помощ (ОТП) за насърчаване или разширяване на споделянето на енергия чрез развитие на енергийни общности.

3.1 Определяне на цели, услуги и дейности

Първоначалната фаза от създаването на Офиса за техническа помощ (ОТП) изисква формулирането на ясна мисия, основана на националните и регионалните приоритети за енергиен преход и смекчаване на изменението на климата. Определянето на целите изисква превръщането на амбициозните политически цели на високо ниво в конкретни, измерими и оперативни цели. Те обикновено попадат в няколко взаимосвързани области:

- Енергиен преход: увеличаване на използването на възобновяема енергия, децентрализация и гъвкавост.
- Социално-икономика: насърчаване на местното икономическо развитие, създаване на работни места и социално приобщаване.
- Управление: насърчаване на участието на гражданите и демократичните енергийни модели.
- Околна среда: намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на енергийната ефективност..

Една стабилна стратегия за ОТП следва да включва както **краткосрочни резултати** (например брой подкрепени инициативи), така и **дългосрочни въздействия** (например принос за регионалната декарбонизация).

Дефиницията на услугите е неразривно свързана с идентифицирането на бариерите, пред които са изправени целевите групи, включително граждани, общини, МСП и кооперативи. Данните от демонстрационните общини в проект Лайф-Бекон показват, че заинтересованите страни често се сблъскват с предизвикателства като сложна регулаторна рамка, ограничен достъп до финансиране, липса на банкови механизми за подкрепа, липса на техническа експертиза, слаба координация между заинтересованите страни и ниска осведоменост и доверие. За да се справят с тези проблеми, ОТП следва да прилагат **непрекъснати процеси за оценка на нуждите**, включително проучвания и консултации със заинтересованите страни, фокус групи и семинари с участието на заинтересованите страни, директни консултативни дейности, обратна връзка от текущи проекти.

Предлаганите услуги и дейности ще се основават на реалните нужди на целевите групи и енергийните общности, идентифицирани чрез редовна комуникация, директни интервюта и анкети, за да се разберат правилно нуждите и бариерите на местно, регионално и национално ниво.

В оперативно отношение, **ОТП функционира като „обслужване на едно гише“, предоставяйки континуум от услуги - от повишаване на осведомеността в ранен етап до подкрепа след внедряването.** Дейностите ще бъдат разработени така, че да съпътстват енергийните общности през четирите основни фази: инициране, проектиране, внедряване и експлоатация. Този подход, основан на жизнения цикъл, осигурява непрекъснатост и намалява фрагментацията при предоставянето на подкрепа.

Тези услуги могат да включват:

- **Техническа подкрепа** за предпроектни проучвания, избор на технологии, насоки за интеграция в мрежата, моделиране на енергийни системи.

- **Финансова подкрепа** за разработване на бизнес модел, финансово планиране и оценка на риска, достъп до безвъзмездни средства и заеми, подкрепа при кандидатстване за финансиране.
- **Правна и административна подкрепа** по национални и регионални разпоредби, процедури за издаване на разрешителни, проектиране на структура на управление.
- **Социална и организационна подкрепа** за стратегии за ангажиране на общността, кооперативно развитие, механизми за разрешаване на конфликти.

Освен това, операциите на ОТП следва да включват **мониторинг и оценка** като основни компоненти, предоставящи доказателства за ефективност и даващи информация за непрекъснато усъвършенстване.

Успешната рамка за мониторинг съчетава **количествени показатели с качествени оценки**, като отчита резултатите (напр. брой подкрепени проекти), получените данни (напр. инсталиран капацитет, мобилизирани инвестиции) и въздействията (напр. намаляване на емисиите, социално приобщаване, местни икономически ползи). В допълнение към количествените показатели, качествена оценка играе ключова роля за разбирането на по-малко осезаеми ефекти, като например овластяване на общността, промяна в поведението и иновации в управлението. Цифровите инструменти и платформи могат да рационализират събирането и анализа на данни, което позволява мониторинг в реално време и по-адаптивно вземане на решения. В същото време редовните цикли на обратна връзка със заинтересованите страни помагат за валидиране на констатациите и идентифициране на области за подобрене.

Офис за техническо обслужване за ЕО в София¹²

През ноември 2023 г. Софийска енергийна агенция (СОФЕНА) официално откри Офис за техническа помощ за енергийни общности в рамките на проекта Лайф-БЕКОН (<https://sofena.com/bg/energy-communities/>).

Целта на ОТП е да консултира всички заинтересовани страни – местни власти, предприятия и граждани, относно това как да се създаде и управлява енергийна общност. На заинтересованите организации и граждани ще бъде предоставена информация, обучение и консултации по технически, финансови, управленски, регулаторни и административни въпроси.

Офисът за техническа помощ на СОФЕНА е мястото, където заинтересованите страни, гражданите, организациите и фирмите получават съвети и намират цялата информация и услуги, от които се нуждаят, за да създадат и управляват проект за енергийна общност.

ОТП подкрепя гражданите и заинтересованите страни в две основни насоки: енергийна бедност и енергийни общности.

² <https://sofena.com/bg/energy-communities/>.

Подкрепа за енергийно бедни домакинства

Офисът предоставя съвети, информация и услуги, свързани с намаляване на енергийната бедност. Той е отворен за всички граждани, независимо дали са енергийно бедни или не. Услугите включват:

- Опростяване на процесите за енергийно бедните граждани чрез предлагане на едно място, където те могат да получат експертни съвети и различни услуги, насочени към намаляване на енергийната бедност, елиминирайки необходимостта от ориентиране между множество източници.
- Консолидиране на информация и налични ресурси за енергийни одити на сгради и подобрения в енергийната ефективност, което улеснява потребителите да намерят това, от което се нуждаят.
- Предоставяне на актуална информация и процедури, като по този начин се намалява вероятността от получаване на невярна или противоречива информация.
- Персонализирани индивидуални срещи с експерти по енергийна ефективност, предоставящи на потребителите по-точна и персонализирана информация и др.

Подкрепа за енергийни общности

Офисът има за цел да направи енергийния сектор по-достъпен чрез дейности и инструменти за иновации, ангажиране и участие на обществеността, споделяне на знания и най-добри практики за насърчаване и подкрепа на създаването на енергийни общности.

Темите включват:

- Законодателна рамка за създаване на енергийни общности.
- Финансови схеми за подкрепа на тези дейности на местно и национално ниво.
- Технически въпроси и модели и материали за строителство.
- Добри практики на национално и европейско ниво.
- Монтаж на слънчеви панели или друго оборудване за производство на възобновяема енергия.
- Подходи за обучение на обучаващи, за изграждане на капацитет за различни механизми за изграждане на енергийни общности.
- Как да се използва платформата „Обслужване на едно гише“ за насърчаване на енергийните общности в Европа и др.
- Офисът работи на принципа „обслужване на едно гише“ и има за цел да улесни гражданите, сдруженията на собствениците на жилища и етажната собственост в процеса на планиране и изпълнение на енергийно ефективни, възобновяеми енергийни и устойчиви проекти.

Определяне на цели, услуги и дейности | Специфични за всяка страна особености

България

Дания

Испания

<ul style="list-style-type: none">● Темата за енергийните общности е все още нова и осведомеността е сравнително ниска.● ОТП трябва да дадат приоритет на повишаването на осведомеността и правните насоки, тъй като регулаторните рамки са сравнително нови и се развиват.● Необходим е силен фокус върху изграждането на капацитет в общините.	<ul style="list-style-type: none">● Дългогодишни традиции на енергийните кооперации и високо обществено приемане.● ОТП могат да се фокусират върху напреднали услуги, като оптимизация, секторно свързване и иновативни бизнес модели.● Препоръчва се силна интеграция с общинското климатично планиране.	<ul style="list-style-type: none">● Бързо развиваща се регулаторна рамка със силни национални схеми за подкрепа.● ОТП трябва да дадат приоритет на административната подкрепа и финансовите насоки, тъй като търсенето е голямо, но сложността остава значителна.● Висок потенциал за мащабиране чрез национални и регионални програми.
--	---	--

3.2 Финансиране на офиса за техническа подкрепа

Финансовата устойчивост на даден ОТП е критичен фактор за неговата дългосрочна ефективност. Въпреки че първоначалното създаване често се подкрепя чрез европейски програми за финансиране, като например LIFE, Хоризонт Европа, Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), разчитането на краткосрочно финансиране на проекти не е достатъчно за устойчива дейност и е **необходима диверсификация на източниците на финансиране**.

Публичното финансиране остава крайъгълен камък, особено в ранните етапи, тъй като то гарантира неутралност и достъпност. Разчитането единствено на безвъзмездни средства обаче може да ограничи мащаба и приемствеността. Поради тази причина **ОТП все по-често възприемат модели на смесено финансиране, съчетаващи публично финансиране с дейности, генериращи приходи**.

На практика това може да включва предоставянето на усъвършенствани консултантски услуги, въвеждането на схеми за членство за общини или обществени организации и прилагането на такси, основани на успеха, обвързани с резултатите от финансирането на проекти.

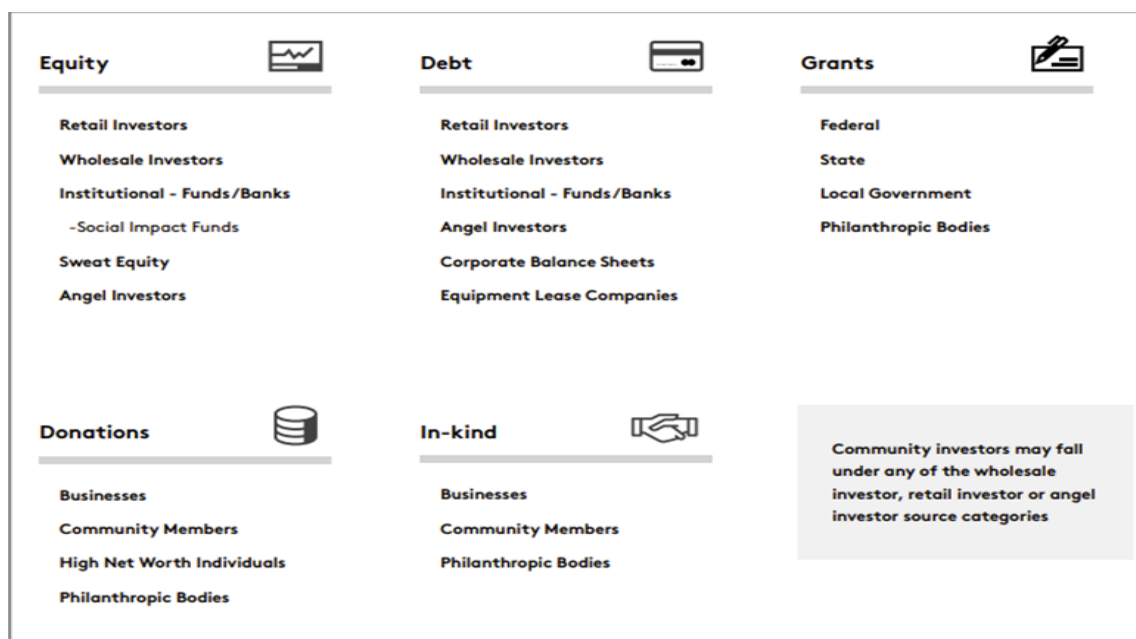
Публичната (напр. общинска) подкрепа, комбинирана с механизми за кооперативно финансиране, може да създаде стабилни екосистеми за ТАО (енергийни организации с ограничен достъп), особено когато е съобразена със силни местни енергийни традиции.

От друга страна, когато ТАО подкрепят граждани и/или други участници, заинтересовани от развитието на енергийни общности, **при финансирането на специфични проекти за енергийни общности**, трябва да се прави ясно разграничение между:

1. **Енергийна общност** като юридическо лице, което включва устав, консултации, управление на ЕО, финансови разходи и др.
2. **Енергийни проекти** като фотоволтаични, вятърни, инсталации за отопление и отопление, отопление и климатизация, проекти за споделена мобилност и др., които изискват първоначална инвестиция, разходи за експлоатация и управление, както и финансови разходи.

Гражданин (или фирма, община) може да участва самостоятелно в юридическо лице (напр. като част от кооперация), отделно в проектите (напр. като потребител в инсталация за собствено потребление на слънчева енергия) или и в двете. Енергийните проекти и проектите за собствено потребление на слънчева енергия обаче могат да имат различни източници и схеми на финансиране, срокове и партньори. Следователно **трябва да се прави ясно разграничение между финансирането на ЕО (юридическо лице) и проект за възобновяема енергия**.

Финансирането е едно от най-големите предизвикателства за енергийните общности и енергийните проекти. Финансовата помощ съществува предимно на национално ниво. Енергийните общности често се финансират от граждани или чрез групово финансиране директно от тяхната общност. Банкови заеми също могат да се използват за това, но достъпът до заеми обикновено изисква гаранции, които понякога са трудни за получаване.

Фигура: Преглед на финансовите инструменти².

ОТП и общините могат да стимулират (финансовото) развитие на ЕО и да поемат следните роли:

Техническо подпомагане на развитието на ЕО

- Техническа помощ и изграждане на капацитет.
- Подпомагане на партньорствата и изграждането на мрежи.
- Подкрепа за местно енергийно планиране и политики.
- Партньорство с местните власти и заинтересованите страни за разработване на проекти.
- Осигуряване на обществени пространства за инсталации..

Финансова подкрепа

- Ръководство за финансово планиране.
- Съдействие при инфраструктурни инвестиции.
- Осигуряване на финансиране и ресурси (първоначално финансиране и др.).

В цяла Европа най-често срещаните форми на финансиране на ЕО и енергийни проекти са:

- Самофинансиране: активно участие на членовете както като инвеститори, така и като лица, вземащи решения.
- Субсидии и грантове: на местно, национално, европейско ниво / Европейски фондове от следващо поколение.
- Банково финансиране: трудно за получаване, осигурява до 80% от финансирането / Зелени заеми (Европейска инвестиционна банка).
- Краудфъндинг: (малка сума) финансиране чрез онлайн платформи.
- Краудлендинг: форма на частно финансиране, осъществявано между компании.

²Основани на следните източници:

<https://c4ce.net.au/wp-content/uploads/2020/05/Funding-Basics-Guidebook.pdf>
<https://www.rescoop.eu/toolbox/financial-handbook-for-rescoops>

- Финансов лизинг: Лизинг (без директно придобиване), отдаване под наем (не включва опция за покупка).
- Продажба на излишъци от собствено производство: ВЕОи, продаващи излишъци на мрежата.
- Кооперативен фонд: подкрепа на ВЕО, особено в началните им етапи/инвестиране в проекти за ВЕИ.

Комбиниране на различни нива на финансова подкрепа в България

Софийска енергийна агенция СОФЕНА финансира Офиса за техническа помощ посредством комбинация от европейски фондове и собствени източници на финансиране.

Създаването на ОТП в София беше съфинансирано от 2 европейски проекта - [Powerpool](#) (Програма Хоризонт 2020) и LIFE-BECKON (Програма Лайф) и чрез собствено финансиране.

Офисът за техническа помощ ще продължи дейността си в рамките на Софийска енергийна агенция. В бъдеще различни национални програми по Плана за възстановяване и устойчивост ще представляват ключови възможности за развитие и подобряване на дейностите на офиса за техническа помощ.

Офисът за подпомагане на енергийни общности в София е продължение на създадения няколко години по-рано офис за подпомагане на енергийно бедни хора. Дейностите в офиса се покриват от постоянния персонал на агенцията, а при необходимост се наема допълнителен персонал, например за текущо провеждани национални кампании. Офисът е отворен всеки работен ден от 9:00 до 17:30 часа, но гражданите и заинтересованите страни могат да се свържат с него 24/7 чрез следния имейл: taobeckon@sofena.com.

Офиси за трансформация на енергийни общности в Испания

В Испания Министерството на екологичния преход и демографските предизвикателства (MITECO), чрез Института за диверсификация и енергийни спестявания (Instituto para la Diversificación y el Ahorro de la Energía, IDAE³) разработи програма за финансиране създаването на офиси за енергийни общности в преход (Офиси за трансформация на общности - Oficinas de Transformación Comunitaria, OTCs). Програмата е създадена благодарение на програмата Next Generation EU, като част от националния план за възстановяване след кризата с COVID-19.

Програмата ще отпусне 20 милиона евро за изпълнението на проекти за създаване и функциониране на „Офиси за енергийни общности в преход“, както и за адаптиране на съществуващите офиси в общностни центрове за обслужване на едно гише, с цел насърчаване и изграждане на енергийни общности.

³ The E.P.E. Institute for the Diversification and Saving of Energy (IDAE), M.P., is a body assigned to the Ministry for the Ecological Transition through the Secretary of State for Energy, to which it reports: <https://www.idae.es/en/about-us/who-we-are>.

Безвъзмездните средства ще бъдат предоставени чрез безвъзмездна субсидия, която ще бъде разпределена на бенефициентите след проверка на изпълнението на проекта и сертифициране на инвестицията. За улесняване на финансирането на проекти, IDAE предлага възможност за авансово изплащане на 80% от отпуснатата помощ на бенефициента. Финансирането ще обхване период до 3 години.

Програмата се стреми да улесни създаването на нови енергийни общности от всякакъв вид (граждански, бизнес, индустриални...) като разпространява, консултира и подкрепя мерки, които проправят пътя и разширяват общите познания за тази форма на коопериране за производство и потребление на възобновяема енергия, както и насърчават мерки за енергийна ефективност, управление на търсенето и устойчива мобилност.

Създаването на Офисите за енергийни общности в преход (ОЕОТ) ще има пряко въздействие върху заетостта, свързана с професионалистите, които ще предоставят услугите в офиса, но също така ще генерира тракторен ефект върху икономиката, свързана с енергийните услуги в техните зони на влияние, чрез активирание на създаването на енергийни общности.

Освен това, ОЕОП ще допринесат за по-приобщаващ екологичен преход чрез три линии на действие:

- Овластяване на нови участници в енергийния сектор, съпътствайки ги, наред с други въпроси, при активиранието и динамиката на енергийните общности.
- Експертни съвети по проекти за изграждане и експлоатация на енергийни общности: технически, административни, финансови или правни, но също така и социални, улесняващи процесите на дебат и участие, които характеризират тези кооперативни формули за производство и потребление на възобновяема енергия.
- Образование и разпространение на енергийни общности, за да се разширят знанията за тази форма, като се увеличат максимално възможностите, които те предлагат за демократизация на производството и потреблението на енергия.

Финансиране на ОТП | Специфични за всяка страна особености

България

- Ограничен публичен бюджет.
- Силна зависимост от **външно финансиране** (напр. безвъзмездни средства от ЕС).
- В ранните етапи може да се наложи ОТП да предоставят услуги с **пълно субсидиране**.

Дания

- Силни общински финанси и културата на сътрудничество дават възможност за **модели на съфинансиране**.
- Схемите за финансиране, основани на членство, са много високо оценени.
- Възможностите за **пазарно базирани услуги** са добре развити.

Испания

- Налични са значителни национални и регионални програми за финансиране.
- ОТП могат да **комбинират публично финансиране с приходи, базирани на услуги**.
- Средствата по Механизма за възстановяване и устойчивост предоставят големи възможности.

3.3 Определяне на специализиран екип

Оперативната ефективност на ОТП до голяма степен зависи от състава и координацията на екипа. Предвид различните измерения, характерни за развитието на енергийните общности, е необходим **мултидисциплинарен подход**, интегриращ експертиза в инженерство, финанси, право и социална ангажираност.

Вместо да функционират като изолирани експерти, членовете на

екипа трябва да работят в рамките на сътрудничество, което позволява интердисциплинарно решаване на проблеми. Това е особено важно при справяне със сложни проектни предизвикателства, които обхващат техническа осъществимост, съответствие с регулаторните изисквания и приемане от общността.

Специализираният екип трябва да включва следните експертни познания:

- Технически, по възобновяема енергия, мрежи, ефективност.
- Финансови, за инвестиционен анализ и механизми за финансиране.
- Правни, по енергийно законодателство и разпоредби, кооперативни структури.
- Социални, за ангажиране и улесняване на общността.

Включването на външни експерти чрез партньорства и споразумения за услуги допълнително подобрява възможностите на ОТП. Този хибриден модел позволява увеличен мащаб, като същевременно се поддържа стройна основна структура.

Организационно ОТП могат да бъдат **вградени в публичните администрации или структурирани като полунезависими субекти**. Всеки модел предлага предимства и недостатъци. Вградените структури се възползват от институционалната легитимност и достъпа до политическите процеси, докато независимите субекти могат да предложат по-голяма гъвкавост и иновационен капацитет.

Как работи община Копенхаген

В Копенхаген, Службата за техническа помощ е част от съществуващата общинска организационна структура. Основният екип е базиран в отдела за обновяване на сгради, който подкрепя обновяването на съществуващия сграден фонд, използвайки средства за градско обновяване.

Като част от Работната група по климата, междуведомствено сътрудничество, отделът за обновяване на сгради работи в тясно сътрудничество с местните интегрирани секретариати за градско обновяване, като доближава техническата помощ до жителите на Копенхаген.

Как работи Софийска енергийна агенция - СОФЕНА

Един пример за успешно функциониращ и с добър екип е ОТП, координиран от Софийската енергийна агенция (**СОФЕНА**). Съгласно своя устав, **СОФЕНА** работи в обществена полза, предоставяйки информация, консултации и обучение в областта на енергоспестяването, обновяването на сгради и използването на ВЕИ от публични органи, предприятия и граждани.

Постоянният ѝ персонал включва 2-ма експерти с инженерен опит и 1 - с хуманитарен опит и магистърска степен по енергийни пазари и услуги. Служителите на СОФЕНА отговарят за предоставянето на техническа подкрепа за енергийни общности, както и предлагането на информация и съвети за създаването на енергийни общности от граждани, МСП и заинтересовани страни, като отговарят и на запитвания по телефон и имейл по време на работното време на агенцията.

Двама служители на SOFENA предоставят консултации лично, при предварителна заявка, в рамките на 2 часа на ден.

Сътрудничество между община Авила и областната енергийна агенция в Авила

Областната енергийна агенция в Авила, като част от община Авила (Локална административна структура) дава информация и има разрешение от Общинския съвет да подпомага ОТП в организирането на срещи и семинари.

Община Авила е предоставила на областната енергийна агенция в Авила и на ОТП не само офис помещение, но и мултимедийни и прес ресурси, така че обществената информация да бъде постоянно поддържана. Общинските служители и кметове са подкрепяли проекти и официални документи, включително публични презентации и семинари на ОТП и други събития, организирани от ОТП.

Определяне на специализиран екип | Специфични за всяка страна особености

България

- Ограничената местна експертиза изисква

Дания

- Достъпно високо ниво на експертиза.

Испания

- Разнообразните регионални контексти изискват гъвкави

изграждане на капацитет в екипа. <ul style="list-style-type: none">Външните експерти и международните партньорства са от решаващо значение.	<ul style="list-style-type: none">ОТП могат да работят със специализирани екипи и да се фокусира върху иновации.	<ul style="list-style-type: none">и децентрализирани екипи.Силна нужда от координация между административните нива.
--	--	--

3.4 Постоянно изграждане на капацитет

Изграждането на капацитет не е еднократна дейност, а непрекъснат процес, който е в основата на ефективността на ОТП (офис за техническа помощ). Бързият технологичен напредък, развиващите се регулаторни рамки и нововъзникващите финансови инструменти изискват постоянно актуализиране на знанията и уменията.

Подходът Лайф-БЕКОН демонстрира стойността на **структурираните обучителни програми, съчетани с експериментално обучение**. Интегрирането на дигитални обучителни платформи с интерактивни семинари и механизми за взаимно обучение създава динамична екосистема за обучение.

Обучителната секция на онлайн платформата [LIFE-BECKON One-Stop-Shop Platform](#) служи като централизиран ресурсен център, предлагащ разнообразен набор от учебни преживявания и инструменти за заинтересованите страни, участващи в развитието на енергийните общности. Проектиран с оглед на принципите, ориентирани към потребителя, Обучителната секция предоставя интуитивна навигация и безпроблемен достъп до множество ресурси. Заинтересованите страни могат да разглеждат тематични видеоклипове, писмени материали, интерактивни инструменти и да участват в съвместни дискусии в динамична учебна среда. Обучителната секция не само улеснява придобиването на знания, но и насърчава ангажираността, сътрудничеството и обмена на знания между заинтересованите страни, насърчавайки култура на непрекъснато учене и иновации.

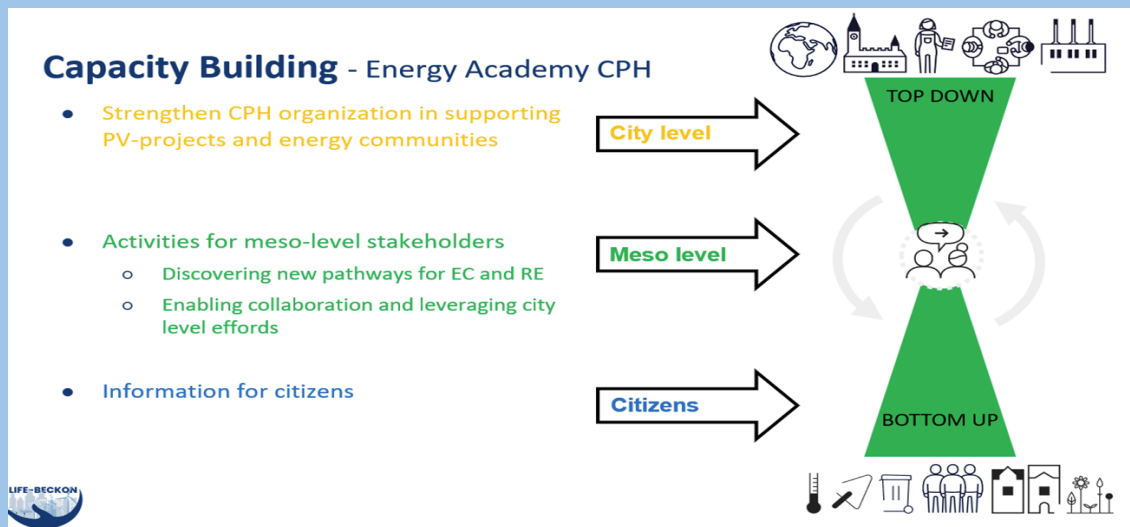
Подходът „Обучение на обучители“ може да бъде ключов компонент в програмата за изграждане на капацитет, осигурявайки устойчив трансфер на знания и развитие на умения. Този подход признава значението на изграждането на мрежа от квалифицирани медиатори-помощници, които могат умело да разпространяват знания, да улесняват учебния опит и да ръководят инициативи за изграждане на капацитет на местно, регионално и национално ниво.

Енергийната академия в Копенхаген

Една от основните задачи на ОТП е изграждането на капацитет на всички заинтересовани страни. В Копенхаген беше създадена Енергийна академия, която се фокусира върху образованието и обмена на знания: обучение на специалисти, общински служители и заинтересовани страни, споделяне на най-добри практики в областта на енергийната ефективност и интелигентните енергийни системи, както и учене от пилотни проекти и реални експерименти. Това отразява по-широкия подход на Копенхаген за насърчаване на сътрудничеството между секторите, за координиране на действията в цялата енергийна система и за подпомагане на създаването на

големи по мащаб решения за целия град, особено в областта на енергийната ефективност, обновяването на сгради, фотоволтаичните проекти и енергийните общности.

Фигура: Изграждане на капацитет за фотоволтаични проекти и електроцентрали от Енергийната академия на град Копенхаген.

Идеята на Енергийната академия е да действа като мост между микро нивото (отделни лица, граждани) и макро нивото (публични органи, организации, частни компании и дори изследователи). Основните цели на тази академия са да открие нови пътища за разширяване на възобновяемите енергийни източници и за развитие на енергийни общности в Копенхаген. Освен това ще се стимулира сътрудничеството между местните власти и гражданите, за да се обединят усилията на всички нива в града. Това също така повишава общата осведоменост в града за потенциала на местното производство на възобновяема енергия и енергийните общности и допринася за приемането на енергийния преход в Копенхаген.

Програмата на LIFE-BECKON за повишаване на капацитета

Програмата за изграждане на капацитет в рамките на проекта LIFE-BECKON - координиран от Европейската мрежа от живи лаборатории (ENoLL) - е разработена с цел да предостави на заинтересованите страни, ангажирани с развитието на енергийни общности, стабилна рамка от възможности за обучение и менторство.

Признавайки разнообразните нужди и предизвикателства, пред които са изправени заинтересованите страни в различните сектори и региони, Програмата за изграждане на

капацитет беше разработена, за да предложи широк набор от възможности за обучение, съобразени със специфични пропуски в уменията и отговор на изисквания за повече знания.

Тези възможности имаха за цел да насърчат не само придобиването на техническа експертиза, но и развитието на умения за съвместно решаване на проблеми и изграждането на култура на непрекъснато учене и иновации. Чрез тези внимателно подбрани възможности програмата се стреми да предостави на заинтересованите страни инструментите, ресурсите и подкрепата, необходими за стимулиране на положителна промяна и устойчиво развитие в съответните им общности.

В тази рамка Програмата за изграждане на капацитет предлагаше цялостна серия от обучителни модули, предназначени да се справят с многостранните аспекти на развитието на енергийните общности, включително тематични видео уроци, семинари „Набор от документи за достъпни иновации“, интерактивни уебинари, открити дебати и предизвикателства за увеличаване на обхвата до по-големи мащаби.

Всички обучителни материали от Програмата за повишаване на капацитета са достъпни на онлайн платформата на проекта LIFE-BECKON: <https://oss-energy-community.eu/>.

Постоянно изграждане на капацитет | Специфични за всяка страна особености

България

- Силна нужда от **основна осведоменост и фундаментално обучение**.
- Подходът „обучение на обучителите“ е от решаващо значение за увеличаване на мащаба.

Дания

- Фокус върху **напреднало и специализирано обучение**.
- Мрежите за взаимно обучение и иновации са високоефективни.

Испания

- Високо търсене на обучение на всички нива.
- Дигиталните платформи могат значително да подобрят обхвата.

3.5 Привличане на заинтересованите страни

Успехът на енергийните общности зависи основно от активното участие на различните заинтересовани страни. ОТП играят централна роля в улесняването на това участие, действайки като неутрални посредници, които насърчават доверието и сътрудничеството.

Ангажирането на заинтересованите страни започва **със систематично картографиране и анализ на интересите, капацитета и потенциалния принос**. Тази аналитична фаза информира за проектирането на процеси на ангажиране, които са приобщаващи, прозрачни и адаптивни.

На практика, методологиите за съвместно създаване са се доказали като особено ефективни. Тези

подходи надхвърлят консултациите и се насочват към активно участие, позволявайки на заинтересованите страни да оформят дизайна на проекта и структурите за управление. Това не само подобрява качеството на проекта, но и засилва отговорността и дългосрочния ангажимент.

Заинтересованите страни са физически лица, юридически лица или институции, които са:

- Участник и/или заинтересован от конкретен проект или дейност за споделяне на енергия.
- Засегнат по някакъв начин от проект за ЕО.

Те са хора или организации, участващи във всеки от етапите на ЕО (напр. инициране, проектиране, внедряване и експлоатация). Техният принос може да окаже пряко въздействие върху крайния резултат от проекта.

Заинтересованите страни в ЕО могат да бъдат разделени на 2 категории:

- **Вътрешни лица:** участници, които вече са ангажирани в някои инициативи на ЕО. Те имат високо ниво на осведоменост и/или познания по темите на ЕО, собственото потребление и енергийните социални енергийни инициативи „отдолу нагоре“, например професионалисти в енергийния сектор, проактивни и оперативни общини, вече съществуващи енергийни общности, МСП, работещи в проекти на ЕО.

- **Външни лица:** потенциално заинтересовани участници, които все още не са ангажирани в енергийни общности. Тяхното участие може да бъде пряко (част от ЕО) или непряко (подкрепяща структура). Тези участници са загрижени за изменението на климата и искат да бъдат част от енергийния преход. Те обаче най-често не са напълно оборудвани с необходимото ниво на знания, например граждани, общини, асоциации (напр. квартали), инвеститори, оператори на разпределителни системи (ОРС), доставчици на услуги, финансиращи органи.

Всички тези участници си сътрудничат и взаимодействат в рамките на ЕО, като всеки от тях допринася със своя опит, ресурси и подкрепа за постигане на целите на общността за устойчиви и местно ориентирани енергийни инициативи. Тези участници могат да бъдат част от ЕО или да бъдат доставчик на услуги за ЕО. Планът за ангажиране на заинтересованите страни трябва да бъде съобразен с всеки тип заинтересовани страни и да превърне външните лица във вътрешни.

Една от ключовите заинтересовани страни на ЕО са гражданите. Те представляват съществена заинтересована страна при създаването на енергийни общности, влияейки върху успеха и ефективността на проектите за общностна енергия. Енергийните общности се възползват изключително много от тях, защото гражданите:

- Развиват чувство за собственост върху общността.
- Създават социално приемане и може да осигурят дългосрочна подкрепа.
- Съобразяват обществените проекти с реалните местни нужди.
- Могат да донесат икономически ползи (напр. намалени цени на електроенергията, създаване на работни места).
- Внасят свежи идеи и решения в общността.
- Изискват прозрачност и отчетност при вземането на решения и операции.

Важно е от самото начало да се разбере кои са съответните заинтересовани страни за енергийната общност, като се определи каква е добавената стойност за тях да бъдат част от тази общност и каква е ролята, която трябва да имат в различните дейности. Освен това е важно да се разбере нивото на участие, което се очаква от заинтересованите страни, за да може да се разработи комуникационна стратегия, съобразена с очакванията.

По четирите основни фази на развитие на енергийна общност, различни видове заинтересовани страни трябва да бъдат взети предвид и ангажирани в специфичните стъпки:

- **Инициране**
Ключови заинтересовани страни: Членове-основатели на енергийната общност, потенциални местни партньори и лица или групи, заинтересовани от целите на проекта.
Действия: Предоставяне на принос за оформяне на визията на общността и съгласуване на нейните цели с реалните нужди и очаквания.
- **Дизайн**
Ключови заинтересовани страни: Местни власти, потенциални инвеститори, доставчици и членове на общността.
Действия: Включване в разработването на бизнес плана и дизайна на проекта.
- **Изпълнение**
Ключови заинтересовани страни: Местни власти, регулаторни органи, членове на общността, изпълнители и доставчици на технологии.
Действия: Ангажиране на местните власти и регулаторните органи за получаване на необходимите разрешителни и одобрения, както и обучение на членовете на общността относно учредяването на енергийната общност.
- **Функциониране**
Ключови заинтересовани страни: Членове на общността, местни власти и съответни партньори или доставчици.

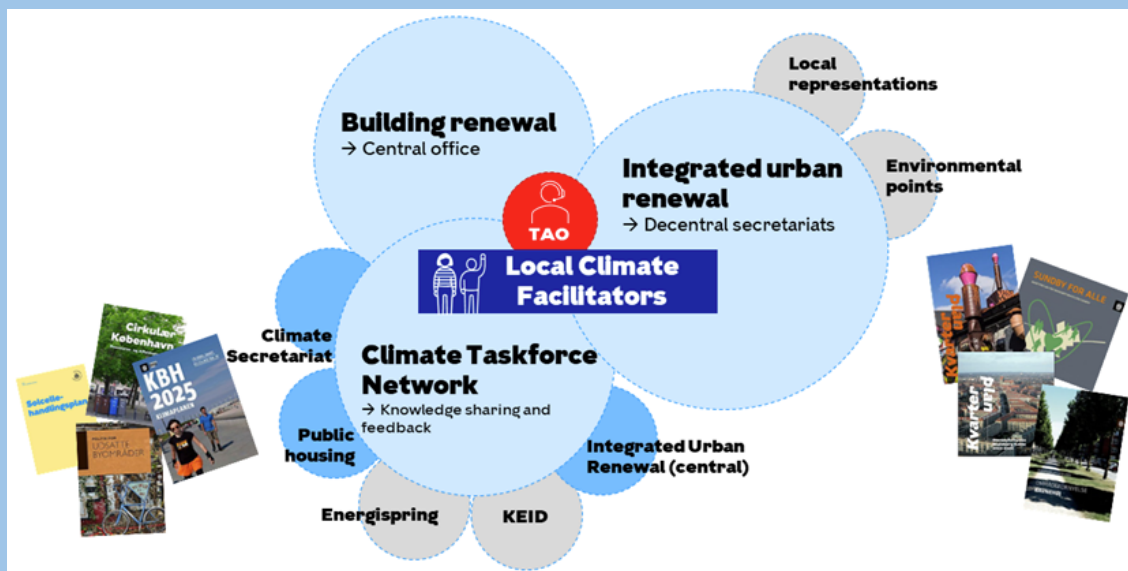
Действия: Текущ ангажимент за създаване на подходяща организационна и управленска структура и идентифициране на нови възможности за растеж и стратегии за разширяване.

В заключение на този раздел, е важно да се каже, че трябва да се управляват специфичните очаквания на заинтересованите страни и да се вземат предвид техните нужди и изисквания. Ако заинтересованите страни не са отворени или не са позитивно настроени към идеята за енергийна общност или конкретен енергиен проект, трябва да им се обясни какви са ползите и добавената стойност за тях, ако бъдат част от тази общност. Обхватът и ограниченията на проекта трябва да бъдат съобщени от самото начало и на разбираем език. Техническата терминология е трудна за разбиране от повечето хора, затова се препоръчва да се използват прости думи и конкретни примери, за да се убедят. Освен това е много важно заинтересованите страни да се ангажират в правилните моменти и да се избягва претоварването им с информация, която може да намали желанието им да станат част от общността.

Работната група по климата в Копенхаген ще ангажира заинтересованите страни

В Копенхаген успешно се прилага интересен и иновативен начин за ангажиране на заинтересованите страни, като се комбинира подход „отдолу нагоре“ и „отгоре надолу“. Като част от пътната карта 2021-2025 г. там беше създадена работна група по въпросите на климата, която да насърчава усилията на местния план за климата на местно ниво и да помага за разпространението на най-добрите практики от местните проекти в целия Копенхаген. Работната група по въпросите на климата координира и развива усилията, като свързва усилията на Службата по климата на стратегическо ниво с конкретното прилагане на местно ниво – включително включване на опита от местното сътрудничество с жителите на Копенхаген в предстоящия нов план за климата. Друга цел е свързването на местното със стратегическото ниво и разработването на нови инициативи, например създаването на енергийни общности.

Фигура: Ролята на ОТП на Копенхаген в общинската екосистема и в ангажирането на заинтересованите страни.

Работната група стимулира сътрудничеството и интеграцията между отделите, например между секретариата по климата, обществените жилища, интегрираното градско и сградно обновяване. ОТП функционира като интерфейс между заинтересованите страни в общината, но също и с гражданите и други участници в града. За да се свърже местното със стратегическото ниво, се предлагат специфични срещи и семинари, например по теми като „Какъв е потенциалът (и регулацията) на споделянето на възобновяема енергия от фотоволтаици за зарядни устройства за електрически автомобили?“. ОТП също така сътрудничи при разработването на информационни материали и подкрепя местното участие. Това се постига чрез ангажиране и активиране на местни структури, например чрез местни съвети и мрежи, с цел зеленият и справедлив (енергиен) преход да бъде достъпен за всички, за да се постигне по-широко приемане. Тези контакти с местните общности също така ще предоставят насоки за това кои теми са от местно значение, особено свързани с обновяването на сгради, фотоволтаици и енергийни общности

Привличане на заинтересовани страни | Специфични за всяка страна особености

България

- Изграждането на доверие е от съществено значение поради ограничения опит.
- ОТП (служители) трябва да действат като **посредници и медиатори**

Дания

- Силната култура на участие подкрепя **подходите за съвместно създаване.**

Испания

- Заинтересованите страни с висок интерес, но с голямо разнообразие, изискват **структурирани рамки за ангажиране.**

3.6 Ефективна комуникация

Комуникацията е стратегическа функция в рамките на ОТП (Офисите за техническа подкрепа), която се простира отвъд разпространението на информация и включва повишаване на осведомеността, промяна в поведението и изграждане на доверие.

Ефективните комуникационни стратегии са **съобразени с разнообразна аудитория**, варираща от технически експерти до граждани с ограничени предварителни

познания за енергийните системи.

Дигиталните инструменти, включително онлайн платформи и социални медии, осигуряват мащабни канали за работа с обществеността, докато **взаимодействията лице в лице** остават от съществено значение за изграждането на доверие и справянето със сложни проблеми. Интегрирането на тези канали гарантира както обхват, така и дълбочина на ангажираност.

Последователността в посланията и визуалната идентичност допринася за доверието в ОТП, засилвайки ролята му на надежден и авторитетен източник на информация. Необходим е цялостен подход към комуникацията, като се вземат предвид различните нужди и очаквания на различните целеви аудитории.

При изграждането на комуникационна стратегия е важно да се дефинират и вземат предвид следните точки:

- **Комуникационни цели:** Целите, които трябва да бъдат постигнати с и за аудиторията, трябва да бъдат ясни, реалистични и планирани стъпка по стъпка, тъй като целите и задачите могат да се променят с времето.
- **Капацитет и ресурси:** Трябва да се вземат предвид наличните знания и експертиза в комуникацията, както и да се оценят ресурсите (човешки, бюджетни), необходими за реализиране на вашите стратегии.
- **Целеви групи:** Различните заинтересовани страни може да се нуждаят от различни подходи при комуникацията с тях, поради което се препоръчва специфичен комуникационен подход за всяка група.

Въз основа на целите, ресурсите и целевите групи, следва да се оценят видовете дейности, които могат да се извършват (работилници, обществени консултации, уебинари, информационни дни, открити дискусии и др.). Различните целеви групи може да се нуждаят от различни видове дейности, честота на комуникация и начини за провеждане на дейностите (онлайн, лице в лице, хибридни). Преди всичко, трябва да се представи основната идея и визия на ЕО, както и ключовите ползи от ЕО и стойността на участието в нея.

За да обобщим този раздел, ето някои ключови препоръки за успешно достигане до вашите целеви аудитории:

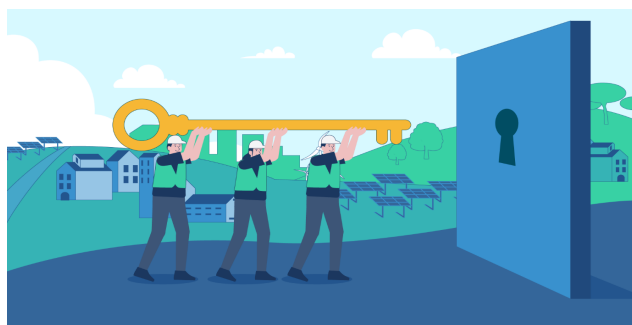
- Гъвкавостта е ключова: Бъдете готови да адаптирате комуникационните си стратегии с напредването на проекта и с промяната на нуждите на целевите ви групи.
- Направете комуникацията достъпна: Вземете предвид потенциалните езикови бариери и увреждания, като се уверите, че разработватے приобщаващи стратегии. Всеки трябва да може да участва в диалога.
- Бъдете открити и честни: Прозрачността изгражда доверие и насърчава положителни взаимоотношения със заинтересованите страни. Споделяйте с тях както успехи, така и неуспехи.
- Стремете се към двупосочна комуникация: Създайте механизми за обратна връзка и принос от целевите ви аудитории. Бъдете присъстващи, активно слушайте техните притеснения, въпроси и предложения и отговаряйте своевременно на тях.

Ефективна комуникация Специфични за всяка страна особености		
 България	 Дания	 Испания
<ul style="list-style-type: none">● Фокус върху повишаване на осведомеността и изграждане на доверие.	<ul style="list-style-type: none">● Комуникацията може да се фокусира върху иновации и оптимизация.	<ul style="list-style-type: none">● Силна нужда от ясни насоки и опростяване на информацията.

3.7 Осигуряване на подкрепа

Основната функция на ОТП се състои в предоставянето на структурирана и непрекъсната подкрепа на енергийните общности, опростяване на сложни процеси и намаляване на административните и техническите бариери. Тази подкрепа следва да бъде проектирана **като интегрирано предлагане на услуги, което съпътства проектите през целия им жизнен цикъл, от първоначалното генериране на идеи до внедряването и експлоатацията.**

В ранните етапи, ОТП обикновено подпомагат повишаване на осведомеността, формиране на групи и предварителни оценки на осъществимостта. С развитието на проектите, подкрепата става по-специализирана, включително технически дизайн, разработване на бизнес модел, правно структуриране и достъп до финансиране. В по-късните етапи, ОТП могат да съдействат с обществените поръчки, управлението на проекти и оперативната оптимизация.

Освен това, вместо да предлагат фрагментирани услуги, ОТП могат да възприемат **интегрирани пътища за подкрепа, които съчетават техническа, финансова, правна и организационна помощ**, намалявайки транзакционните разходи и повишавайки жизнеспособността на проекта.

Освен това, **дигитализацията** играе все по-важна роля в предоставянето на услуги, позволявайки дистанционен достъп до инструменти, ресурси и консултантски услуги. Дигиталните решения обаче трябва да бъдат допълнени от персонализирана поддръжка, особено за сложни или мащабни проекти.

В някои страни и региони, офисите за техническа помощ – като Energie Samen⁴ или Ирландски орган за устойчива енергия⁵ – са стигнали дотам, че са разработили **програми за безвъзмездна помощ за енергийни общности**⁶.

Техническата помощ е ключова за подпомагане на гражданите и местните участници да стартират инициативи, които могат да доведат до инициране и прилагане на енергийни общности. Всички, които се интересуват от енергийни общности, се нуждаят от съвети и достъп до експерти, които отговарят на технически, организационни, регулаторни и финансови въпроси към енергийните общности, както и от помощ в специфичните фази на създаване и прилагане на енергийни общности. Техническата помощ е важна и за намаляване на евентуалните бариери за участниците, които започват да обмислят проект за енергийни общности, и за мотивирането им да преминат към началната фаза на създаването на енергийна общност.

⁴ <https://energiesamen.nu/>.

⁵ <https://www.seai.ie/>.

⁶ More details about the Irish community grant scheme in the guidance document “Setting up community energy One-Stop-Shops”, authored by the Energy Communities Repository: <https://build-up.ec.europa.eu/en/resources-and-tools/publications/digital-tools-guide-one-stop-shops>.

Друг ключов механизъм за подкрепа е **изграждането на капацитет**. Първо, то може да повиши осведомеността за енергийните общности и техните ползи сред гражданите, общините, местния бизнес и др. и да предостави обща информация за създаването и функционирането на енергийните общности. Второ, изграждането на капацитет, специфично за проекта, дава на участниците в енергийните общности сигурност и увереност за техните дейности, свързани с енергийните общности. Трето, изграждането на капацитет улеснява комуникацията между няколко системи (енергийни експерти, местни/регионални власти, общности, граждани и доставчици и др.), стимулира партньорствата и създава синергии между участниците, което е ключово за успешното прилагане на енергийните общности.

В обобщение на този раздел, ОТП могат да играят важна роля в развитието на енергийните общности, като повишават общата осведоменост за потенциала на енергийните общности, предоставят информация, насоки и изграждане на капацитет, стимулират обмена и синергиите между участниците (общини, граждани, частен бизнес, инвеститори и др.), предоставят технически, организационни, регулаторни и финансови съвети и помощ на проекти за енергийни общности в началната фаза - и доколкото е възможно дори във фазата на изпълнение.

Изграждане на капацитет от СОФЕНА

СОФЕНА, енергийната агенция в София и областта, създаде ОТП (Офис за техническа помощ за енергийни общности), за да подкрепя потенциални енергийни общности в региона, както и в останалата част на страната. За тях ОТП е физическо и/или виртуално място или цялостна платформа за съвети, информация и услуги, където заинтересованите страни, граждани, организации и фирми и др. могат да намерят всичко необходимо, за да създадат и управляват проект за внедряване на възобновяема енергия и където могат да бъдат обсъдени специфични нужди на енергийната общност. Той е изграден и доразвит на база на офиса за енергийна бедност.

Бизнес моделът на ОТП на СОФЕНА е изрично базиран на **безплатни консултации** за всички страни, интересувачи се от ЕО, за да се намалят евентуалните бариери за участниците, които започват да обмислят проект за ЕО, и да се мотивират да преминат към началната фаза на ЕО.

Цялостното предложение за участници, интересувачи се от ЕО, включва следните елементи:

- **Изграждане на общ капацитет:** повишаване на осведомеността относно ползите от енергийните общности; предоставяне на обща информация за оптималното решение.
- **Изграждане на специфичен за проекта капацитет:** предоставяне на съвети на етапа „ориентация“; подкрепа за създаването и внедряването на енергийна общност.
- **Улесняване на комуникацията между няколко системи** (енергийни експерти, местни/регионални власти, общности, граждани и доставчици и др.), предоставяне на списък с доставчици на технологии и инвеститори и др.
- **Информация, обучение и консултации** по технически, финансови, управленски, регулаторни и административни въпроси и др.

Това предлагане се основава на специфичните ресурси, предоставяни от ОТП:

- **Платформа за обслужване на едно гише** за предоставяне на интегрирани услуги.
- **Изчерпателна база данни**, например списък с доставчици на технологии и инвеститори, съответни документи и шаблони, списък с обучители и учебни материали.

Технически офис на областната енергийна агенция в Авила (А.Р.Е.А.)

ОТП в Авила е интегриран в Областната енергийна агенция на Авила (А.Р.Е.А), която насърчава и подкрепя възобновяемите енергийни източници в провинцията през последните 25 години. А.Р.Е.А. е създала Офис за енергийни общности в преход (О.Т.С.), частично финансиран от правителството на Испания, който допълва усилията на ОТП при работа с енергийни проекти в провинцията. И двата офиса обединяват усилия, за да улеснят и насърчат създаването на ЕО в провинция Авила, която се състои от 247 общини (повечето от които по-малки). ОТП предоставя техническа помощ на тези общини, но също и на асоциации, местни фирми и физически лица.

ОТП в Авила предлага набор от услуги, от обучение (курсове, семинари, работилници), насоки и популяризиране (подобряване на знанията на заинтересованите страни, също чрез използване на BECKON платформата) до консултации, като отговаря на технически, организационни, регулаторни и финансови въпроси, свързани с ЕО. Освен това, ОТП в Авила предлага всички видове заявки за помощ от общини, местни фирми, асоциации и физически лица, подкрепя прилагането на нови ЕО в провинцията, разпространява потенциала и ползите от ЕО сред общините, местните власти и местните агенти за развитие и накрая подкрепя сътрудничеството между малките общини и важните участници, които подкрепят и съдействат за прилагането на ЕО.

Осигуряване на подкрепа | Специфични за всяка страна особености

България

- Силна нужда от **практическа и непрекъсната подкрепа.**

Дания

- Фокус върху **висококачествени консултантски услуги.**

Испания

- Високото търсене изисква **мащабни системи за поддръжка.**

**Насърчаване на масовото внедряване на енергийни общности
чрез предоставяне на инструменти на местните власти,
включващи изчерпателен наръчник за техническа помощ,
интегрирани услуги и изграждане на капацитет**

<https://www.oss-energy-community.eu/>

**Co-funded by
the European Union**